

Megjelenik minden vasárnap és csütörtöken.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Szabó Albert könyvnyomdáiban Kézdi-Vásárhelytől, hova egy lap beltartalmi részét illető közlemények, mint az előfizetések, hirdetések, nyilvántartások stb. intézendők.

Nyilvántartási cikkek soronként 10 kr-ért közöltek.

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hírlap.

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.
Külföldre 1 évre 8 frt — kr.
Egyes szám ára 6 kr.

Hirdetések díja:

minden egyhasábas garmond-sorért vagy annak területéért 4 krajczár. Hivatalos hirdetések külön árszámításra kerülnek. Ezenkívül minden beiktatásnál 30 krajczár helygondozási díj fizetendő.

Előfizetési felhívás.

A „Székelyföld“ című politikai, közgazdasági társadalmi és szépirodalmi, hetenként 2-szer megjelenő hírlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre . . . 8 frt — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadhatók.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfizetéseikkel még hátralékban vannak, tisztelettel kérjük azoknak beküldésére.

Kérjük egyúttal t. előfizetőinket, szíveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy lapunk szétküldésében zavar ne forduljon elő.

A „Székelyföld“ kiadóhivatala.

A magyarság száma.

Életviszonyaink azon sokfelé ágazó kategróriái közül, melyeknek ez idő szerinti állapotáról a legutóbbi népszámlálás lesz hivatva az adatok feldolgozása után minden irányban tájékoztatást nyújtani, a magyar társadalom kétségén kívül legelső sorban is a magyarság tízéves fejlődése iránt érdeklődik. Mennyien vagyunk? milyen arányban növekedtünk? mennyiben terjeszkedett a magyarság? Oly kérdések, melyekre mindannyian, kik magyarok vagyunk, türelmetlenül várjuk a feleletet.

Mindaddig azonban csak azon hozzávetőleges számításokkal kell megelégednünk, melyet Keleti K. adott múlt havi akadémiai felolvasása alkalmával, midőn az egyes megyék nö-

vekedését véve alapul, 695,800 főre tette a magyarság tíz évi szaporulatát s ezt hozzáadva a magyar elem 1880-ki számához, a 7,342,800 főhöz, s 20 százaléknyi növekedést véve föl a magyarul beszélőkre: kerek számban 8,200,000-re becsülte a magyar elem ez idő szerinti összegét.

Bizonyos azonban, s ezt Keleti is hangsúlyozta, hogy ez a számítás csak hozzávetőleges s inkább kevesebbre mint sokra becsülte a magyarság számát.

Mint említettük, Keleti az egyes megyék növekedése szerint vett föl a magyarságra 695,800 főnyi szaporulatot. De nemcsak az egyes megyék, hanem a megyék egyes részei sem egyformán szaporodtak, s oly vidékeken, hol a megye egyik részét magyar, a másik részét valamely más nemzetiségű elem lakja, gyakran jelentékeny különbség észlelhető.

Ily alapon a magyar anyanyelvűek így oszlanak meg az egyes megyékben:

Pest 610,000, Budapest 356,000, Jász-Kun-Szolnok 314,700, Zala 291,900, Somogy 290,000, Bács 288,000, Bihar 281,600, Csongrád 261,000, Heves 230,500, Szabolcs 225 ezer, Borsod 204,000, Vas 197,700, Fejér 193,800, Szatmár 191,100, Békés 190,000, Hajdu 189,800, Veszprém 178,000, Tolna 169,300, Baranya 168,200, Pozsony 142,900, Zemplén 139,600, Nógrád 139,300, Komárom 134,600, Sopron 119,500, Győr 115,000, Haromszék 115,000, Torontál 113,300, Abaúj 112,900, Csanád 102,000, Udvarhely 101,800, Csík 99,000, Maros-Torda 97,500, Gömör 91,300, Arad 88,100, Bereg 75,300, Kolozs 74,800, Szilág 66,400, Nyitra 64,800, Esztergom 62,500, Nóra 54,400, Bars 47,000, Ung 42,000, Szolnok-Doboka 37,000, Torda-Aranyos 34,700, Temes 32, Ugocsa 32,000,

Máramaros 30,800, Alsó-Fehér 28,500, Brassó 26,000, Kis-Küküllő 24,500, Hunyad 21,300, Nagy-Küküllő 14,100, Moson 13,000, Krassó-Szörény 12,700, Sáros 6,000, Trencsén 5,000, Szepes 3,000, Zólyom 4,500, Beszterce-Naszód 4,000, Fogaras 3,000, Szeben 3,000, Turóc 2,000, Liptó 2,000, Árva 500. Összesen 7,372,700.

1880-ban így oszlott meg a magyarság: volt 5,044,655 olyan magyar, a ki a magyaron kívül más nyelven nem beszélt, 1,120,433 olyan, a ki még valamely hazai idegen nyelven is beszélt, továbbá a 499,054 csecsemő és beszélni nem tudó közül Keleti előleges számításai szerint esett a magyarságra 224,574 lélek, a megyék szerinti részletes számítás azonban 239,314-re tette a magyarságra esők számát, úgy, hogy az anyanyelvet véve alapul, tíz évvel ezelőtt volt 6,404,402 magyar, vagyis Magyarországon lakosságának 46,6 százaléka. Összehasonlítva az 1890-re kiszámított magyarság számát a tíz év előttivel: 1880-ban 6,404,402 — 46,6 százalék, 1890-ben 7,372,700 — 48,8 százalék. Szaporodás 967,700 (15 százalék) — 2,2 százalék.

Ezen eredmény meglehetősen összevág az iskolaköteleseknek a népiskolai kimutatásokban közölt nemzetiségi arányszámával, mely évről évre nagyobbban tünteti föl a magyarság százalékat, s mely alapon kerek számban 49 százalékra vehető fel a magyarság, vagyis átszámítva 7,410,000 főre, a mi csak 33 ezerrel több főntebb számításunknál.

Keleti említett felolvasásában 82 millió magyarról beszélt. Ez összegből azonban a főntebb 7,373 — 7,410,000 nyi magyarságnak csak 7,055,100 lélek felel meg; a mi ezen felül van, abba beleverte Keleti a hadseregbeli, horvátországi és ideiglenesen távol-

A „Székelyföld“ tárczája.

Apróságok.

Új vasutat a svájci Alpések közt. A hegyi vasutépítéssel mindegyre nehezebb feladatokra vállalkozik. Svájcban most ismét merész hegyi vasut építését tervezik. Miután a vasuti mérnökök szerencsésen befejezték a Pilátusra vezető vasutat, Jungfrau szép csúcsát is (mely eddig csak gyakorlott turisták célpontja volt) kényelmesen elérhetővé akarják tenni egy hegyi pályával. A svájci szövetségi kormány erre vonatkozólag Köchlin és Trautweiler mérnököktől egyszerre két tervet is kapott. Kiválóan ügyes és szellemes az utóbbi, ki az egész vasutat a hegy belsejében, illetve ennek külső kemény sziklaburkolatában ohaítja vezetni és ez által azt minden külső hálesettől s a hőmérsék és klíma befolyásától felszabadítani és biztosítani. Hogy ezt megérthessük, négy közvetlen egymástól jövő, egészen kirakott falu, 33—38 százalék emelkedést és különböző (összesen 6500 méter) hosszúságú alagutat kell képzelnünk, melynek mindegyikében egy sodronykötélvasut alapépítménye fut végig. Minden alagut végén pince-alaku állomás van, melyben az átszállás történik; ez azonban úgy van építve, hogy róla az utas pompásan gyönyörködhetik a hegyről kilátó kilátásban. A Jungfrau csúcsától 30 méterrel lejjebb van a végállomás, mely a közbeeső állomásokkal sokkal tágasabb és

fényesebb berendezésű lesz. Hajtóerőül Trautweiler sürített levegőt akar használni, ugyanazt az erőt, mely a Gotthard-tunnelben a furógépeket mozgatta s a munkásokat levegővel ellátta és a mely a terv szerint a Jungfrau-vasut alagutjai kiépítésében, ugyisintén a világításnál használandó villam-eóállításhoz is főszerepet fog venni. Az építési költségek csak 5³/₄ millió frankra vannak számítva és a Lauterbrunnenből a csúcsra vezető út két óráig tartana.

A minta-reporter. Ez a titulus méltán megilleti a Daily News szerkesztőjét, Lucy W. H.-t. Egyike ő a legjobb újságíróknak, a kit eléggé jellemez az, hogy tudósító korában sohasem jegyzett egy betűt sem. Oly óriási memóriája volt, hogy emlékezetből írta meg leghosszabb tudósításait is. Leleményességének jellemzésére most mulatságos esetet írunk az angol újságok. Egy ízben Gladstone tiszteletére tartottak nagy meetinget. Lucy óriási embertömeg közé volt bepréselve s órákig volt kénytelen elhallgatni a Gladstone dicsőítő beszédeket. A szónokok egymást váltották fel, a tömeg pedig hallgatta őket állhatatosan, nem mozdult helyéről senki. Az egyik Gladstone dicsőítő végre egy pillanatra szünetet tartott beszédében. Ekkor Lucy gunyosan oda kiáltott neki: „És mit csinált Gladstone 1866-ban?“ „Psz! Csönd! Dobjátok ki!“ hallatszák száz száz ajakról. Mikor a nagy zaj lecsöndesült, a szónok nyugodtan folytatta beszé-

dét. Alig mondott egy pár szót, Lucy megint oda kiáltott neki: „Ez mind szép, de mit is csinált Gladstone 1866-ban?“ „Ki vele! Ki vele!“ kiáltja a felbőszült tömeg s Lucyt öt perc alatt kitétték a szabad levegőre. Nagyon lélekzett, miközben egy ismerőse karon ragadta. „De az istenért Lucy ur, most már mondja meg, hogy mit csinált hát Gladstone 1866-ban?“ A megszólított mosolygva felelte: „Vigyen el az ördög, ha tudom, hogy 1866-ban egyáltalában csinált-e valamit; de lássa, nem maradhattam tovább, tudósításomat meg kellett írnom, szép szöveggel pedig nem akartak kiérszteni, hát ki kellett magamat dobni.“

Orosz rablótörténet. A párisi Matin Pétervárról nagyon régényes hírt kapott. Valami olyan rablásról van szó, a mely ritkítja párját még az olasz brigantik viselt dolgaival való összehasonlítás esetében is. A rablómerénylet annál hihetlenebbül hangzik, mert állítólag egészen közel történt a cázar nyaralójához, mely Szebasztopol mellett fekszik. A Matin azonban úgy adja elő, mint feltétlenül hiteles történetet. Trigony özvegy tábornokné jószágán nem rég nagy láрма támadt késő este. A kutyák szörnyen ugattak s a jószágigazgató abban a hitben, hogy talán farkasok garázdálkodnak, kiment és a levegőbe lőtt. Egész sortűz volt erre a válasz s a jószágigazgató súlyosan sebesülve összerogyott. Abban a percben egy csoport ember rohant elő, kiket egy elfátyolozott arcu főnökfele vezetett. A cselédség

levő magyarokat és a magyarul beszélő idegen ajkuakat is

Ily alapon a magyar elem ez idő szerinti állapotáról a következő eredményt kapjuk: 740,000 magyar anyanyelvű, 50,000 katon, 70,000 horvátországi magyar, 200,000 ideiglenesen távollevő, 1,500,000 magyarul beszélő. Összesen 9,220,000.

Ha még ide vesszük a végleg elszakadt s külföldön megtelepült magyarokat is, u. m. a 10 ezer bukovinai csángót, a 30 ezer moldvai csángót, a Romániában már évtizedek óta meghonosodott 50 ezer letelepült székelyt s az Amerikába kivándorolt magyar honosoknak körülbelül $\frac{1}{4}$ -ét, mintegy 30 ezer lelket: a magyar nyelven beszélők összes számát 9,300 - 9,400,000 lélekre tehetjük, melyből a magyar nemzetiségűekre $7\frac{3}{4}$ millió esik.

E száraz adatok kétségbevonhatatlanul bizonyítják a magyar faj fölényét e haza határain belül. Bizonyítják a magyarság életképességét és azt, hogy ez országban a magyará a jövő.

Az egyházpolitikai kérdések. Az egyházpolitikai kérdések a kormány és főpapság előtt, mint a P. Hirlap értesül, élénk érintkezés tárgyát képezik. Egy egész sor nehéz kérdés kerül az esztergomi primási szék betöltésével megoldás alá. Ezek közt első sorban áll a kath. autonomia kérdése, mely hir szerint a főelvekben megállapodásokra vezetett s a kormány és főpapság közt erre nézve lényeges eltérések többé nincsenek. Ezzel kapcsolatban áll az elkeresztelések ügye, melynek ki-elégítő megoldása azonnal beáll, mielőbb a kormány a kath. autonomia ügyével rendbe jött. A primási szék Budapestre való áthelyezése már csakis gyakorlati kérdést s így is inkább költségkérdést képez. A mint az áthelyezés költségeinek fedezése meg van állapítva, a kivitel munkálatai haladéktalanul bekövetkeznek. Minden, egymással ugy szólnán szorosan összefüggő kérdések rendezése azonban hónapokat vesz igénybe s a primási szék betöltése csak is akkor válik aktuálissá. Némelyek e szerint nem ok nélkül hiszik, hogy az az ősz előtt aligha fog megtörténni, de akkor azután a velejáró összes főpapi személyváltozások egyszerre bekövetkeznek.

Baross a székelyekért.

A székelységet örök hálára kötelezi Baross az azal a gondoskodással, melyben minisztersége óta részesíti. Ezelőtt pár héttel írtuk volt, hogy Baross miniszter véleményét kért a székely megyék

kifutott a lármára s csakhamar valamennyien foglyai lettek a rablónak. Ekkor a haramiavezér követelte, hogy a tábornoknéhoz vezessék. Mikor ez megtörtént, a rabló udvariasan felszólította a hölgyet, hogy adja át neki minden pénzt és ékszerét. A tábornokné megtett mindent, sőt mikor a banditák azt kívánták, hogy vendégelje meg őket, még maga vállalkozott rá, hogy ellátja a csoportot minden jóval. Pompás vacsorát találtattatott fel s maga is velök evett. Egyszerre a rablóvezér egy kis gyűrűt pillantott meg a tábornokné ujján s azt követelte, hogy azt is adja neki. Ettől a kis ékszerrel azonban nem akart megválni a szegény asszony, mert a jegygyűrűje volt. Ast mondta hát a rablónak, hogy nem tudja lehuzni az ujjáról, de a bandita ezzel nem érte be s a legnagyobb hidegvárral elővette a kését, mondván, hogy majd segít ő ezen a bajon egy kis amputációval. Képzeltetni az özvegy tábornokné rémületét; szerencséjére azonban nem árulta el, hogy fél, s barátságos mosollyal iparkodott meggyőzni a rablót arról, hogy nem ér az a kis vékony aranykarika semmit; megígérte egyszerűen tréfásan, hogy kárpótálul gyönyörű gyűrűt vesz neki, ha véletlenül kézre kerül s utnak indítják Szibériába. A rablónak tetszett a gondolat s elfogadta az ajánlatot. Mikor megvacsoráltak, még egy-egy ezüst evőkészletet dugtak zsebre s udvarias kecskók után eltávoztak. Azóta az egész orosz rendőrség mozgósítva van s a cárküldött a rendeletet, hogy a banda tagjait minden áron kézre kerítsék. Altitól már nyomukban is vannak. A tábornokné, a kit Páris előkelő köreiből is jól ismernek, már felépült az ijedség után kitört betegségből.

főispánjaitól az iránt, hogy miképen gondolják a székelység kivándorlását megakadályozhatónak. A főispánok egyhangulag azon nézetüknek adtak kifejezést, hogy a székely munkaerőt az ország határain belül kellene alkalmazni egyes nagyobb vállalatoknál. Így nem fog annyi székely munkás-kéz e házra nézve örökre elveszni, s ily módon helyes irányba lenne terelve a napról napra aggasztóbb mérveket öltő kivándorlás. Ennek folytán Baross lelkes hangú felhívásban szólított fel egyes nagyobb gyári vállalatokat, hogy alkalmazák a székely munkásokat, mire több gyár és ipartelep intézősége kijelentette, hogy készséggel tesz eleget a hazafias célú felhívásnak. Együttal bejelentették azt is, hogy mennyi munkást alkalmazhatnak a Székelyföldről. Ide jegyezzük azon czégeket, melyek a székelyeknek munkát ajánlottak.

1. Neumann testvérek szeszgyára Aradon; foglalkoztat talál ott 25 férfi havi 18 frt munkabérrel.
2. Munk H. és fiai gőzfűrésztelepe és erdőgazdasága Maros-Szatina (Tótvárad) fűrés- és erdei munkára 100 férfinak napi 50 kr — 1 frtnyi bér mellett ad fűrés- és erdei munkát.
3. A temesvári szeszfinomító gyár 25 székely munkást foglalkoztat 16—22 frtnyi bér mellett.
4. Az aradi és csanádi egyesült vasutak talpfakészítésnél és erdőgazdaságánál 100 munkást vállal el szabványban. (1 talpfakészítésért 23—25 kr, 1 öl erdei tűzifa elkészítésért 1 frt — 1 frt 20 kr fizetnek. A munkások ingyen lakást is kapnak.
5. Weidenfeld Lajos földbirtokos Aradon 30 férfi és női munkást fogad el mezei munkára.
6. A brassói bánya- és kohó-részvény-egylet (Telek és Petrozsény) 200 munkást foglalkoztathat 70 kr—1 frt 80 kr napi bér és ingyen lakás mellett.
7. Saxl, Zweig és társai trágagyára Temesvárt 30 gyári munkást vállal el havi 20 frt bérrel.
8. A vajdahunyadi kincstari vasgyár 662 munkásnak adhat foglalkozást stb.

Baross miniszter a következő leíratot intézte e tárgyban megyénk főispánjához:

Méltóságos Főispán Ur!
Már több ízben — és nevezetesen 1889. évi 68,451. számú leíratomban — jeleztem aznak szükségét, hogy a nemzeti és gazdasági tekintetben egyaránt káros székely kivándorlás a lehetőségig és gyakorlati, célhoz vezető eszközök alkalmazása által korlátoztassék.

Az ezen célra szolgáló módokat egyrészt a székelyföldi gyár-, kézmű- és háziipar lehető felkarolásában, másrészt pedig a fölösleges és idegen helyen munkát kereső székely népek a hazai gyárakban, illetőleg földbirtokoknál leendő elhelyezésében vélem megtalálhatni.

Az ipari tekintetben tett intézkedéseim egy részéről már idei 7184. számú leíratomban értesítettem Méltóságodat, míg jelenleg a székely munkásoknak az ország belsejébe való irányítására és így Romániától való elvonására kivánon felhívni Méltóságod figyelmét, számítva ez irányban Méltóságod hazafias közreműködésére.

Felhívom ugyanis az ország nagyobb gyárosait, hogy tegyenek kísérletet székely munkások alkalmazásával. Ezen felhívásom eredményeként eddig 1172 férfi és 30 nő, összesen tehát 1202 munkásra érkezett hozzám bejelentés.

Az illető ajánlatokat, illetve kérelmeket másolatban ide csatolom. Ezekből Méltóságod meggyőződhetik, hogy komoly ajánlatokról van szó s azok, a kik tették, az ügy iránt maguk is rokonszenvet és buzgalmat tanúsítanak. Ha tehát ezen alkalmat kellő eréllyel megragadjuk és mielőbb a gyakorlati megoldáshoz vezetjük, jelentékeny számú székelynek nyújthatunk foglalkozást.

A csatolt iratokból kitűnnek azon kellek is, melyekre szükség van, valamint azon szolgáltatások, melyek az illető vállalkozók által nyújthatnak. A kívánt munka nagyobb része megfelel a székelység otthoni foglalkozásának, míg más része olyan, melyhez kevés szorgalom és jóakarattal mellett gyorsan hozzászokik.

Ezenkívül eltekintve azon bejelentésektől, a melyekre még számítok, a m. kir. államvasutaknál, valamint azok műhelyeinél és gyárainál is jelentékenyebb számú székely foghat foglalkozást találni, a mely irányban egyébként később fogom Méltóságodat tájékoztatni.

Kíváncsú tehát, hogy kísérlet tétessék abban az irányban, vajjon a székely munkaerő nem tehereltető e állandóan az ország belsejé felé, hol az év minden évszakában nyerhet elég és jövedelmező keresetet. Ha ez a kísérlet sikerül, a miben nincs kétségem, ha az helyesen és kellő buzgalommal vitetik keresztül, akkor bizonyára még további kedvező eredményekre lehet kilátás.

Ez irányban számíthatni vélek Méltóságod közreműködésére s felhívom, hogy ezen ügyet most már kézbe venni s sikeres megoldáshoz vinni szíveskedjék.

Nézetem szerint legezelszerűbb lenne, ha a legközelebből érdekelt három székely vármegye, névszerint Csik, Háromszék és Udvarhely vármegyék főispánjai e tekintetben egyetértőleg közös megállapodásra jutva, az ajánlatot tett gyárosokkal, illetve vállalkozókkal haladéknélkül közvetlenül érintkezésbe lépének s legjobban ismervén a helyi viszonyokat és a célhoz vezető módokat, magukra vállalnák a közvetítést, illetve a szóban levő feladat helyes megoldását.

Felhívom tehát, hogy a jelzett irányban eljárni s a szükséges intézkedéseket megtenni szíveskedjék, megjegyezvén, hogy a dolog természete gyors eljárást tesz szükségessé, nehogy az illető vállalkozók munkásszükségletükről más módon gondoskodjanak.

Ez alkalommal még a következőkre hívom fel méltóságod figyelmét.

A Székelyföld közgazdasági viszonyainak megjavítására célzó intézkedéseimben érzem egy oly helyi közegnek, illetve testületnek hiányát, mely a kezdeményező intézkedéseket a helyszínen végrehajtása s a maga részéről is a helyi érdekeltiség közreműködése mellett a jelzett irányban működne.

Részemről tehát czélszerűnek tartanám, ha a székelyföld egy vagy több gőcpontján ügybuzgó egyénekből közgazdasági vagy iparfejlesztő bizottságok alakítottatnának. Ezen bizottságok feladata lenne figyelemmel kísérni azon kerületnek, a melyre nézve megalakult, közgazdasági, illetve különösen ipari és gyártási viszonyait (ide értve a házi ipart is), ezen érdekek fejlesztését a maga részéről is lehetőségig támogatni, kezdeményezni, javaslatokat tenni, véleményét adni az iparfejlesztés érdekében tett azon kormányi intézkedésekben, melynél főleg a helyi érdekeltiség s a társadalom közreműködését kell igénybe venni, a maga részéről is eljárni és közreműködni. A bizottságoknak, hogy működése nehezkés ne legyen, kevés számú, de tekintélyes és bizalomgerjesztő egyénekből kellene állania.

Felhívom Méltóságodat, hogy ezt fontolóra venni, a többi nevezett vármegyék főispánjaival megbeszélni s ahoz képest javaslatot tenni szíveskedjék arra nézve, hogy mely városokban lennének ily bizottságok felállításra alkalmasok, ugyszintén azok tagjainak számára nézve, megjegyezvén, hogy a bizottság elnökének kivézetel, nemkülönben bizonyos számú tagnak kirendelését magának, illetve a pénzügyi s esetleg a földmívelésügyi miniszter ur részére fentartanám.

Midőn még megjegyezném, hogy egyidejűleg hasonló leíratot intéztem Csik és Udvarhely vármegyék főispánjaihoz, arra is felhívom Méltóságodat, hogy a jelzett irányban mielőbb eljárni, a nevezett vármegyék főispánjaival, illetve az ajánlatot tett vállalkozókkal mielőbb érintkezni s a létesített megállapodásról, illetve az eredményről hozzám jelentést tenni szíveskedjék, kijelentvén, hogy tekintettel a kezdet nehézségeire s a kezdeményezés sikere érdekében részemről hajlandó vagyok az elszállítandó munkások s családtagjaik, esetleg magukkal viendő eszközök számára a m. kir. államvasutak vonalain a lehető legmesszebb menő mérsékletet megadni, mely irányban intézkedni fogok, mielőlt Méltóságod a létesített megállapítások részleteit velem közlendi.

Budapest, 1891. márczius hó 17-én.

Baross.

SZEMLE.

Belgrádból különös, szenzációs híreket boosátnak világgá, melyek nem mondanak kevesebbet, mint azt, hogy Milánt és Natáliát egyiránt száműzik Szerbiából, mert a kormány, a regenség, sőt a metropolita is megunt már azt a herce-lurczát, mely e házaspár miatt folyton folyik, s nem fogják nekik megengedni, hogy a kis király nagykorságáig Belgrádba jöjjenek. Nem lehetetlen, hogy ez csak afféle találgatás, mert Belgrádban a közönség semmit sem tud erről. Jelezve volt ugyan, hogy Milán király, ha most Belgrádból elutazik, fia nagykorságáig nem tér többé vissza a szerb fővárosba, de ez — így — teljesen önkéntes elhatározásnak látszik, amár nincs kizárva az ellenkező sem. A mi a börtönben meggyilkolt két asszony titokzatos ügyét illeti, az — írják Belgrádból e hó 24-ki kelettel — a hét folyamán minden valószínűség szerint szóba fog kerülni a szkupstinában. A radikális klub vonakodott ugyan e ügyben interpellációt intéztetni a kormányhoz, de a liberálisok legutóbb elhatározták, hogy a közelebbi ülések egyikén szönyegre hozzák a szegénytelen ügyet. Lehet, hogy már ez alkalommal furcsa dolgok fognak napfényre kerülni.

E pillanatban — írják továbbá Belgrádból — sokat beszélnek Sándor király oroszországi útjáról. A hivatalos körökben tagadják ugyan, mint-ha a csár ezüstlakodalmára Pétervárra akarnák utaztatni a kiskoru uralkodót; de tény, hogy ez ügyben már hosszabb idő óta folynak a tárgyalások a szerb kormány és Persiani orosz követ közt. Habár semmi kétséget sem szenved, hogy a kis király utazását Szerbia loyális érzelmei bizonyítékának tekintenek s ennél fogva szívesen fogadnák a csári udvarnál, az utazás idejét még csak hetek múlva fogják megállapíthatni, mert a csár nyári programja még nincs kidolgozva. A látogatás tehát nem az ezüstlakodalomra van szánva. Erre a czélra „önkéntes“ monstre-deputációt toboroznak össze, míg akirályt csak Pasics és két hadsegéd kísérik.

A Székely-egylet gyűlése.

A székely művelődési és közgazdasági egyesület kedden délután tartotta meg nagygyűlését Thuróczy Adolf fővámgazgató elnöklete alatt Budapesten a vámpalotában.

Thuróczy Adolf fővámgazgató lelkes megnyitó beszéde öröndetes tényként emeli ki, hogy dacára a még mindig le nem küzdhető közönynek, a székely-ügy buzgó előharcosai már legközelebb látni fogják fáradozásuknak késő időkre szóló monumentumát, a Maros-Vásárhelyen emelkedő székely iparmúzeum gyönyörű palotáját, melynek alapja már le van téve és 1892 őszére teljesen készen fog állani. A palota emeléséhez Baross miniszter három évben utalványozandó 12 000 frtot, Wekerle miniszter a sor-játék-alapból 6000 frtnál miúndesetre nagyobb összeget szavazott meg, Maros-Vásárhely városa pedig a telken kívül 100 ezer darab téglával járult az építettség, mely Kiss István műegyetemi tanár tervei szerint épül s valóban monumentális lesz. Az elnök a közgyűlés nevében is köszönetet szavaz a nagylelkű adományokért s a nagygyűlést megnyitottnak nyilvánítja.

Ezután Nagy Gábor földmívelésügyi miniszteri osztálytanácsos, az egyesület titkára, terjesztette elő jelentését, mely öröndetes képét rajzol az egylet mult évi tevékenységéről.

Thuróczy elnök ezután Ráth Károlyt kéri fel, hogy a jövő év szeptemberében, a mikorra a múzeumi palota elkészül, ő rendezze a székely iparmúzeum tárlatait, a mire Ráth készségesen vállalkozik.

Szilágyi Sándor indítványára kimondták a székelyföldi iparmúzeum kulturális fontosságát s indítványozza, hogy a megnyitási ünnepre az épület történetét megörökítő kis munka jelenjék meg. Indítványozza továbbá, hogy mintán a székely-ügy nem helyi érdekű, a megnyitási ünnep országos ünnepévé tétessék s esetleg Maros-Vásárhelyen székely-kiállítás is rendezessék.

Borszéky Soma indítványára Baross Gábor miniszternek jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak az egylet buzgó támogatásáért.

Végül a választások történtek meg. A központi választmány tagjai lettek: Boér Sándor, Borszéky Soma, Hegedűs Sándor, Nagy Gábor, Pulszky Ferencz, Szász Károly, Szentgyörgyi Imre, Gal Jenő, Papp Samu, Kiss István, báró Apor Gábor, Becze Antal, Sándor László, Török Albert, Sándor János, Künnle Tivadar.

Külömfélék.

— Boldog húsvéti ünnepeket kívánunk t. olvasó közönségünknek.

— Kézdi-Vásárhely város képviselőtestülete folyó hó 28-án gyűlést tartott, melynek tárgyai voltak: 1. Felolvasatott Háromszékmegye főispánjának mint kormánybiztosnak a Torjavis szabályozása tárgyában kiadott leirata, melyben elrendeli, hogy a képviselőt a folyó évi ápril 16-án Kézdi-Vásárhelyt tartandó értekezletre megbízottakat küldjön ki s egyszersmind tanácskozzék a szabályozási költségből Kézdi-Vásárhely városát illető 1839 frt miként való hordozása felett. A képviselőt hosszabb tanácskozás után egy 6 tagú küldöttséget választott a szabályozási tárgyaláson való képviseltesítésre, s egyszersmind határozatilag kimondja, hogy a szabályozási költségeket

felelészben a város mint erkölcsi testület s felelészben az ártéri birtokosok fogják viselni. 2. Felolvasatott a közigazgatási bizottság leirata, hogy a brassó-otjozi államutvonál Kézdi-Vásárhely városán átvonuló részének fenntartására 62 igás és 199 kézi napszám rovatott ki. Erre nézve elnök polgármester kinyilatkoztatja, hogy a városi tanács e tekintetben felterjesztést intézett a közigazgatási bizottsághoz, kérvén, hogy a 62 igás napszám engedtessek el, mivel ezen utrészt tisztántartása iránt a város gondoskodik; azonban a közigazgatási bizottság ezen kérésnek helyet nem adott. Ennél fogva a képviselőt a kiírást tudomásul veszi s elfogadja. — Több tárgy nem lévén, a gyűlést elnök bezárja.

— A Torjavis szabályozása tárgyában főispán ur mint kormánybiztos elnökleté alatt ápril 16-án Kézdi-Vásárhelyt és 17-én Altörjan gyűlés tartatik.

— Halva született és kétszer temetett. Kézdi-polyáni Balint Lajosné Bogozsi Agnesnek mult évi december hó 19-én ejjei halva született egy fiúgyermek és a közsegi halottkém által megvizsgáltatván, el is temettek. Azonban fogys levele a föld, kis gondot ástak. Folyó hó 22-én (vasárnap) délelőtt, templomba menetel előtt, Tompos Mihály — férje sirját megnézendo — a rom. kath. temetőbe ment, s a mint a sírok közt haladt, egynek a tetefen egy fener zsindeylt látott fény meddig földet betakarva. Ez gyanúsának tetszett neki s labával megritette, mire a zsindeyl lebillent és egy csecsemőt látott piszkos gyöcsbe betakarva, egy kis ládikoba elhelyezve. Kisse megritette, eltavozott, de mar szándéka nem volt terje sirját felkeresni, hanem e helyett másoknak is tudtára adta az esetet, mire csakhamar nagy nevesodnet vette körül a gyanús helyet, egyiket is másikat karhóztatva a tett elkövetésével. Neusokara megerkezett Lázár Gábor közs. második bíró is, kinek szinten gyanúsának tetszett a zsindeylből összetakolt ladacska s kivetelve, a közseg hazafuó vitette és zar alá helyezte. A közsegi jegyző pedig azonnal jelentést küldött a járási szolgabírosághoz. De mar délután minden bünygyi kéteyl eloszlott, mert Balint Lajos a közs. jegyzővel jelentkezett és elismerte, hogy a sírból kivett gyermek az övé. Másnap a közsegi főbíróval a járási szolgabíroságnál személyesen tettek jelentést. Kedden délelőtt dr. Szini Gyula járási orvos megvizsgálta a hülát és azonnali entemetését elrendelte. Mitan bünygyet nem képez az eset, egészsegygyi szempontból közigazgatásilag fogják tárgyalni. Az eloljaróság László Ferencz poigárt rendelte ki, hogy a rendes entemetést ellenőrizze az arról jelentést tegyen. — asz.

— Minden újságolvasó igényel teljes mértékben elégti ki a naponta megjelenő Budapesti Hirlap, a mire különösen az az általánosán elismert tény val, hogy ez idő szerint a Budapesti Hirlap a legelterjedtebb és legkedveltebb lapja az egész országnak. A Budapesti Hirlap jelssége tolag a következokben nyilvánul: pontikai cikkeknek iranya, mint eddig, ugy ezental is mindenkor nemzeti és parterdektől független. Pontikai hírei széleskörű összeköttetések alapján a legmegbízhatóbb forrásokból származnak. Az országgyűlési tudósításokat a gyorsíró jegyzetek alapján szerkesztik. Magyarország politikai és közelete felől távirati értesülésekkel látják el a rendes levelezés, minőkkel minden városban, sőt nagyobb közsegekben is bír a lap. „Budapesti Hirlap“ távirati tudósításai maup mar teljesen egy fokón állanak a világsajtó legjobb szervezett hírszolgálatával. A „Budapesti Hirlap“ tárczarovata a lapnak egyik erőssége és mindig gondot fordít rá, hogy megmaradjon előkelő színvonalan. A napirovatokat kitűnő zsurnaliszták szerkesztik s e helyi értesülés ismert legügyesebb tudósítókra van bízva. Rendőrségi és törvényszéki rovatai külön-külön szerkesztői a főváros sötét eseményeit is mindig oly hangon tárgyalják, hogy a „Budapesti Hirlap“ helyet foglalhat minden család asztalán. A közgazdasági rovatban a magyar gazda, birtokos, iparos, kereskedő megtalálja mindazt, a mi tájékozássra szükséges. A regénycsarnokban csak kiváló írók legjobb műveit közli. Mindezt a Budapesti Hirlap, valamint annak lapunk utolsó oldalán levő hirdetését melegen ajánljuk az újságolvasók figyelmébe.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos
Ifj. Dobay János.

Hirdetések.

Zongora-hangolást és javítást
elvállal ERDŐDI JÁNOS karmester és zenetanár. Lakik: K.-Vásárhelyt, Nagy S.-féle ház.

Sz. 7697. tkkvi.
1891.

Arverési hirdetményi kivonat.

A kézdivásárhelyi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy bereczki Popeszkú György végrehajthatónak odavaló Fénig Mária és kisk. Fénig János végrehajtást szenvedettek elleni 537 frt tökekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a kézdivásárhelyi kir. törvényszék területén levő Bereczk községében fekvő, a bereczki 206. sz. tjkvben foglalt 532., 533. hr. sz. a. 53 frt, 543., 544. hr. sz. a. 406 frt, a 159. sz. tjkvben foglalt 407., 408. hr. sz. a. 26 frt, 3940., 3941. hr. sz. a. 2 frt, 3600. hr. sz. a. 12 frt, 3880 hr. sz. a. 2 frt, a 160. sz. tjkvben foglalt 409., 410¹/₂, 410²/₂ hr. sz. a. 411. frt, az 1150. sz. tjkvben foglalt 3891. hr. sz. alatti 1 frt becsértékű, s K.-Martonos község határában fekvő, a kézdimartonosi 237. számú tjkvben foglalt 728. hr. sz. a. 1 frt, 743. hr. sz. a. 2 frt és 295. hr. sz. a. 2 frt becsértékű ingatlanokra az árverést a fennebb ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok 1891. évi ápril 13-ik napján d. e. 9 órakor Bereczk és tolyatól fog Kézdi Martonos község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékat készpénzben vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Kézdi Vásárhelyt, 1890. évi december 23. napján.

Gaál István,
kirendelt egyes bíró.

Gyönyörű minták magánvevőknek ingyen és bérmentve. Még eddig nem létezett mintakönyvek szabók részére bérmentetlentül és csak 20 frt betét mellett, mely megrendelések tétele után leszámításba vétetik.

Öltönyökhöz való szövetek.

A magas kiterítés részére peruvia és dosking, cs. és kir. hivatalnok-egyenruhákhoz előírás szerinti szövetek, ugyszintén veteránok, tüzoitók és tornászok részére, li vrékhez, billiard és játékasztalokhoz posztók, vadászkabátokhoz loden, vízmentes is, mosószövetek, utazó-plaidok 4—14 frtig stb. A ki öleső, tisztességes, tartós, tiszta gyapjú posztóárukat és nem öleső rongyokat akar vásárolni, melyek minden oldalról ajánlatnak és alig érik meg a szabódíjat, az forduljon

Stikarofsky Jánoshoz Brünnben

legnagyobb posztóraktár Ausztia-Magyarországon.

Fél millió frt értékű állandó raktáram és világ-üzletemmel magától értetődik, hogy sok maradék van; minden okosan gondolkozó embernek be kell látnia, hogy ily kis maradék és couponokból mintát küldeni nem lehet, mintán néhány száz minta-megrendelés után semmi sem maradna és merő szédelgés, ha posztócégek mindennek dacára maradá- és coupon-mintákat hirdetnek és ily esetekben a minták egész darabokból és nem maradékokból vannak levágva; az ily eljárás szándékai világosak.

Maradékok, melyek meg nem felelnek, becsérletnek vagy a pénz visszaküldetik. A szín, hosszúság, ár a maradékok megrendelésénél megjelölendő.

Szétküldés utánvétel mellett, 10 frton felül bérmentve.

Levelezés német, magyar, cseh, lengyel, olasz (4—20) és francia nyelven.



„Budapesti Hírlap”-nak a hazai művelt olvasó közönség vetette meg alapját. A lap eleitől fogva megértette a magyar közönség szellemét, minden pártérdek mellőzésével küzdött nemzetünk- és fajunkért ez egyetlen jelszóval: **MAGYARSÁG!** Viszont az ország legkiválóbb intelligenciája is azonosította magát a lappal, fölkarolva azt oly módon, mely páratlan a magyar újságírás történetében. A hazai sajtóban maig a legfényesebb eredményt a „Budapesti Hírlap” érte el; legnépszerűbb, legelterjedtebb lapja az országnak.

A „Budapesti Hírlap” **politikai cikkeinek** iránya, mint eddig, úgy ezentúl is mindenkor a nemzeti és pártérdekektől független. **Politikai hírei** széleskörű összeköttetések alapján a legmegbízhatóbb forrásokból származnak. Az országgyűlési tudósításokat a gyorsírói jegyzetek alapján szerkesztik. Magyarország politikai és közléte felől távirati értesülésekkel látnak el rendes levelezők, minőkkel minden

XI.
évfolyam

XI.
évfolyam

BUDAPESTI HIRLAP

Szerkesztők és lap tulajdonosok: Csukási József és Rákosi Jenő.

XI.
évfolyam

városban, sőt nagyobb községben is bír a lap. **Távirati tudósításai** manap már teljesen egy fokon állanak a világsajtó legjobban szervezett hírszolgálatával. A **Budapesti Hírlap tárczarovata** a lapnak egyik erőssége és mindig gondot fordít rá, hogy megmaradjon előkelő színvonalán. A **napirovatokat** kitűnő zszurnaliszták szerkesztik s e helyi értesülés ismert legügyesebb tudósítókra van bízva. **Rendőrségi és törvényszéki rovatai** külön-külön szerkesztői a főváros sötét eseményeit is mindig oly hangon tárgyalják, hogy a B. H. helyet foglalhat minden család asztalán. A **közigazgatási rovatban** a magyar gazda, birtokos, iparos, kereskedő megtalálja mindazt, ami tájékozásra szükséges. A **regénycsarnokban** csak kiváló írók legújabb műveit közli.

AZ ELŐFIZETES FELTÉTELEI:

Egész évre 14 frt, felévre 7 frt, negyedévre 3 frt 50 kr, egy óra 1 frt 20 kr.

Előfizetések vidékről legelőszérűbben postautalvánnyal eszközölhetők következő cím alatt:

A „BUDAPESTI HIRLAP” kiadóhivatalának, IV. ker., Kalaputeza 16. sz.

A Pesti Hírlap 40,000 példányban jelenik meg.

PESTI HIRLAP

naponként 16 oldal terjedelmű,

pártoktól és kormánytól egyaránt független politikai napilap.

Munkatársai közt vannak Magyarország elsőrangú publicistái és szépirodalmi írói.

A lap állandó előfizetői — habár havonként újítják is meg az előfizetést —

**karácsonykor ajándéku kapják
a Pesti Hírlap nagy képes naptárát.**

Előfizetési árak:

Egész évre 14 frt. | Fél évre 7 frt. | Negyedévre 3 frt 50 kr. | Egy óra 1 frt 20 kr.

Rendes zenemellékletek.

Mutatványszámokat kívánatra egy hétig ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal:

Budapest, V. ker., nádor-utca 7. szám.